## Abstrakt

Za celé období Velké války mobilizovalo Rakousko-Uhersko v českých zemích více než jeden a půl milionu mužů. Ze služby v rakousko-uherské armádě se jich třetina nikdy nevrátila domů. Bok po boku bojovali a trpěli Češi a Němci – nejvýznamnější národy zastoupené v českých zemích té doby - na frontách Velké války. Přesto se poct a uznání na konci války dočkala jenom část z nich. Nově vytvořené Československo stavělo svoji existenci na novém, legitimním obrazu Velké války, jakožto boje za svobodu a nezávislost Čechů, reprezentované československými legionáři. Navíc zármutek z vykrvácení celé generace mužů byl zastřen radostí nad rozpadem Rakouska-Uherska a nově vzniklým československým státem. Osudy a utrpení naprosté většiny Čechů a Němců sloužících v rakousko-uherské armádě, tedy v armádě své vlasti, bylo upozaděno a často i zlehčováno v podobě vyobrazení těchto vojáků jakožto Švejků či dezertérů.

Proto se tato práce výhradně zabývá a přibližuje prožitky vojáků z Čech v rakousko-uherské armádě, a to hned úvodem jejich válečného života, mobilizací. V úvodní teoretické části je představena rakousko-uherská armáda, včetně celého mobilizačního mechanizmu, a také nastíněn vývoj rakousko-uherské nejvyšší politiky směrem k podpoře války. Hlavní část práce odpovídá, jak mobilizace v Čechách proběhla, jaká byla připravenost rakousko-uherské armády, jaké byly první okamžiky vojáků u vojska, co je trápilo a jaké myšlenky je doprovázely. Autentičnosti je v práci dosaženo citováním publikovaných i nepublikovaných vzpomínek samotných aktérů. Cílem je přiblížit čtenáři atmosféru mobilizačních dnů v létě roku 1914 v českých zemí, která se ani zdaleka nedotkla pouze povolaných branců, nýbrž celé společnosti. Kromě této historie jednotlivců, se hlavní část zaobírá celospolečenskými dopady mobilizace a válečným nadšením v Čechách. V poslední části práce je rozebírán tehdejší domácí český a německý tisk, kdy je za pomoci komparace zkoumáno, jakým způsobem periodika informovala o klíčových událostech spjatých s vyhlášením Velké války.

Ze vzpomínek vojáků, ale i oficiálních zpráv je patrné, že mobilizace proběhla ještě lépe, než se vedení armády domnívalo, přesto začátek války zastihl Rakousko-Uhersko zcela nepřipravené na konflikt takových rozměrů, jakým Velká válka nepochybně byla. Mobilizace zasáhla celou společnost, nejenom povolané muže. Došlo k celé řadě omezení osobních práv a svobod, byly zavedeny povinné odvody, cenzura a vlna podezřívání a zatýkání. Přesto se v Čechách nacházelo, tak jako i v jiných zemích monarchie, spontánní válečné nadšení. Ačkoliv byla valná část manifestací velkoněmeckého rázu, demonstrací na podporu

války, císaře a Rakouska-Uherska se účastnili a aktivně vystupovali i Češi. Společnost vystřízlivěla až po příjezdu první lazaretních vlaků.

Příspěvkem této práce je přiblížení osudových okamžiků léta roku 1914 v českých zemích se snahou skloubit dějiny společnosti s historií jednotlivce, jeho osobními prožitky a vnímáním tehdejších událostí. Práce přináší jiný pozitivnější a reálnější pohled na rakousko-uherskou armádu, která si nese v povědomí naší společnosti reputaci značně nevalnou. V neposlední řadě se snaží dokázat, že válečné nadšení v Čechách nebylo záležitostí pouze čistě německou, a že vztahy mezi těmito dvěma národy nebyly až tak vyhrocené a nepřátelské, jak se dnes většinově domníváme.